สารบาญ

หน้า

บทคัดย่อ ..... (1)

กิตติกรรมประกาศ ..... (4)

สารบาญตาราง ..... (9)

สารบาญภาพประกอบ ..... (12)

บทที่

1. บทนำ 1

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา 7
1.3 ขอบเขตการศึกษา 8
1.4 ข้อมูลและแหล่งที่มา 8
1.5 วิธีการศึกษา 9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 12
1.7 องค์ประกอบของงานวิจัย 12

2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 14

2.1 หลักหรือทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่ใช้ 14
กรอบทฤษฎี SCP (Structure – Conduct – Performance) 15
2.2 กรอบการวิเคราะห์ 17

2.3 งานศึกษาวิจัยในอดีต..... 18
2.3.1 การศึกษาเรื่องโครงสร้างตลาดของธนาคารพาณิชย์
โดยวิธีวัดการกระจุกตัว 18
2.3.2 การศึกษาเรื่องพฤติกรรมการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์..... 21
2.3.3 การศึกษาเรื่องผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์..... 23
2.4 ความแตกต่างจากงานวิจัยอื่นๆ..... 24

3. โครงสร้างตลาดธนาคารพาณิชย์..... 27

3.1 โครงสร้างตลาดธนาคารพาณิชย์ ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ 27
3.1.1 สภาพทั่วไปของธนาคารพาณิชย์..... 27
3.1.2 โครงสร้างตลาดของธนาคารพาณิชย์..... 31
(1) การกระจุกตัวในการระดมเงินฝาก 31
(2) การกระจุกตัวในการปล่อยสินเชื่อ 32
(3) การกระจุกตัวในสินทรัพย์..... 33
3.2 โครงสร้างตลาดธนาคารพาณิชย์ ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ 34
3.2.1 สภาพทั่วไปของธนาคารพาณิชย์..... 34
3.2.2 ลำดับเหตุการณ์ทางการเงินที่สำคัญ
ของธนาคารพาณิชย์ ปี 2539 -2550..... 37
3.2.3 โครงสร้างตลาดของธนาคารพาณิชย์ ปี 2540-2550..... 41
(1) สภาพทั่วไปของธนาคารพาณิชย์..... 41
(2) การกระจุกตัวในการระดมเงินฝาก 43
(3) การกระจุกตัวในการปล่อยสินเชื่อ 45
(4) การกระจุกตัวในสินทรัพย์..... 46
(5) อุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด..... 47

3.3 เปรียบเทียบโครงสร้างตลาดของธนาคารพาณิชย์
ช่วงก่อนวิกฤต และช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ 50
3.3.1 เปรียบเทียบการกระจุกในการระดมเงินฝาก 50
3.3.2 เปรียบเทียบการกระจุกตัวในการปล่อยสินเชื่อ..... 51

3.2.3 เปรียบเทียบการกระจุกตัวในสินทรัพย์ 52

4. พฤติกรรมการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ 55

4.1 การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ 55
4.1.1 ต้นทุนทางการเงิน 56
4.1.2 การขยายธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ 62
4.2 การแข่งขันด้านราคาของธนาคารพาณิชย์ 65
4.2.1 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เงินฝาก และส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย 65
4.2.2 รายได้และค่าธรรมเนียม 69
4.3 การแข่งขันด้านที่มิใช่ราคาของธนาคารพาณิชย์ 72
4.3.1 กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ 72
4.3.2 กลยุทธ์ด้านส่งเสริมการตลาด 73
4.3.3 กลยุทธ์ด้านการจัดจำหน่าย 73
4.3.4 กลยุทธ์ด้านบุคคล 74
4.3.5 กลยุทธ์ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ 74
4.3.6 กลยุทธ์ด้านการส่งมอบคุณภาพในการให้บริการ 75
4.4 การเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนของความเป็นเจ้าของ(Composition Ownership) ของธนาคารพาณิชย์ ปี 2540 -2550 75
4.5 พฤติกรรมการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ หลังมีการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนของความเป็นเจ้าของ 77
4.5.1 การดำเนินงานของธนาคารกรุงศรีอยุธยา 79
(1) ความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร 79
(2) สัดส่วนและแหล่งที่มาของรายได้ 80
(3) การเข้าถึงบริการทางการเงิน 81
(4) พฤติกรรมการแข่งขัน 82
4.5.2 การดำเนินงานของธนาคารยูโอบี 82
(1) ความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร 83
(2) สัดส่วนและแหล่งที่มาของรายได้ 83

(3) การเข้าถึงบริการทางการเงิน 85
(4) พฤติกรรมการแข่งขัน 85
4.5.3 การดำเนินงานของธนาคารธนชาต 85
(1) ความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร 86
(2) สัดส่วนและแหล่งที่มาของรายได้ 86
(3) การเข้าถึงบริการทางการเงิน 87
(4) พฤติกรรมการแข่งขัน 88

5. บทสรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ 90

5.1 สรุปผลการศึกษา 90
5.2 ข้อจำกัดในการศึกษา 93
5.3 ข้อเสนอแนะ 94

บรรณานุกรม 95

ภาคผนวก

ก. พระราชบัญญัติสถาบันการเงิน พุทธศักราช 2551 97

สารบาญตาราง

ตารางที่ หน้า

1.1 ปริมาณเงินฝาก เงินให้สินเชื่อ ของธนาคารพาณิชย์ ปี 2538 – 2550 3
1.2 จำนวนธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ปี 2537, 2540, 2543, 2550 4
1.3 ธนาคารพาณิชย์ไทยภายใต้แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน..... 5
2.1 ลักษณะของตลาดประเภทต่างๆ 14
2.2 สรุปประเด็นงานวิจัยในอดีต และงานวิจัยในครั้งนี้..... 25
3.1 ปริมาณเงินฝาก สินเชื่อ สินทรัพย์ของธนาคารพารณิชย์ ปี 2537 29
3.2 ส่วนแบ่งตลาดของเงินฝาก สินเชื่อ สินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ ปี 2537 30
3.3 อัตราการกระจุกตัวของเงินฝาก สินเชื่อ สินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์
ปี 2537 31
3.4 ปริมาณเงินฝาก สินเชื่อ สินทรัพย์ของธนาคารพารณิชย์ ปี 2540..... 35
3.5 สรุปเหตุการณ์สำคัญทางการเงินของธนาคารพาณิชย์
ในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ..... 37
3.6 ปริมาณเงินฝาก สินเชื่อ และสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ ปี 2550 42
3.7 อัตราการกระจุกตัวของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ปี 2540-2550 44
3.8 อัตราการกระจุกตัวของสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ปี 2540–2550..... 46
3.9 อัตราการกระจุกตัวของสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ ปี 2540–2550..... 47
3.10 อัตราการกระจุกตัวของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์
ในปี 2537 และ ปี 2540–2550..... 50
3.11 อัตราการกระจุกตัวของสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์
ในปี 2537 และ ปี 2540–2550..... 51
3.12 อัตราการกระจุกตัวของสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์
ในปี 2537 และ ปี 2540–2550..... 52

4.1	รายการที่สำคัญทางบัญชี ด้านสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนทุน ของธนาคารพาณิชย์	56
4.2	แหล่งที่มาของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ ปี 2537 และ ปี 2540–2550	58
4.3	แหล่งที่มาของเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ ปี 2537 และ ปี 2540–2550.....	59
4.4	เงินฝากของธนาคารพาณิชย์ทุกสำนักงานในประเทศปี 2537 และ ปี 2540–2550.....	60
4.5	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา(Time Deposit) ที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3 เดือน และมากกว่า 2 ปี สำหรับปี 2545-2550.....	61
4.6	อัตราส่วนจำนวนประชากร ต่อ จำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ ปี 2537 และ ปี 2540–2550	63
4.7	ปริมาณสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ และปริมาณ GDP ของประเทศ ปี 2537 และ ปี 2540–2550	64
4.8	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เงินฝาก และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย ปี 2537 และ ปี 2540–2550.....	66
4.9	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ วันที่ 28 ธันวาคม 2550.....	67
4.10	อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ วันที่ 28 ธันวาคม 2550.....	68
4.11	สัดส่วนโครงสร้างรายได้ของธนาคารพาณิชย์ ปี 2537 , ปี 2540 ปี 2543 , ปี 2547 และ ปี 2550	70
4.12	ปริมาณรายได้ ค่าใช้จ่ายและกำไรของธนาคารพาณิชย์ ปี 2537 เทียบกับ ปี 2540-2550.....	71
4.13	แสดงผู้ถือหุ้นหลักของธนาคารพาณิชย์ไทย ปี 2550.....	76
4.14	แสดงผู้ถือหุ้นใหญ่ และการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนการถือหุ้นระหว่างคนไทย และคนต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทย ก่อนปี 2540,ปี 2543 และ ปี 2550	78
4.15	อัตราส่วนทางการเงินของธนาคารกรุงศรีอยุธยา ปี 2547-2550	80
4.16	แหล่งที่มาของรายได้ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา ปี 2547 และปี 2550.....	81
4.17	ช่องทางบริการทางการเงินของธนาคารกรุงศรีอยุธยา ปี 2547 และ ปี 2550..	82
4.18	อัตราส่วนทางการเงินของธนาคารยูโอบี ปี 2546-2550	83
4.19	แหล่งที่มาของรายได้ของธนาคารยูโอบี ปี 2546 และปี 2550.....	84

4.20 ช่องทางบริการทางการเงินของธนาคารยูโอบี ปี 2546 และปี 2550 84
4.21 อัตราส่วนทางการเงินของธนาคารธนชาต ปี 2549-2550 86
4.22 แหล่งที่มาของรายได้ของธนาคารธนชาต ปี 2549 - 2550..... 87
4.23 ช่องทางบริการทางการเงินของธนาคารธนชาต ปี 2549-2550 87

สารบาญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1.1	ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย กับอัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณสินเชื่อ เงินฝาก ของธนาคารพาณิชย์ ปี 2539-2550	4
2.1	กรอบแนวความคิด	16
4.1	ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ(GDP) กับอัตราการเติบโตของมูลค่าสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ ปี 2540-2550	62
4.2	โครงสร้างรายได้ของธนาคารพาณิชย์ ปี 2537	70